

Z A K O N

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O BUDŽETSKOM SISTEMU

Član 1.

U Zakonu o budžetskom sistemu („Službeni glasnik RS”, br. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13-ispravka, 108/13, 142/14, 68/15-dr. zakon, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19, 72/19, 149/20, 118/21 i 118/21-dr. zakon), u članu 2. tačka 1) posle reči: „sadrži i odredbe bitne za izvršenje tog zakona” dodaju se zapeta i reči: „kao i procenat povećanja plata, odnosno mase sredstava za plate, odnosno zarade predviđen za narednu budžetsku godinu za sve entitete koji pripadaju sektoru države”.

U tački 12) reči: „Opšti nivo države” zamenjuju se rečima: „Sektor države”.

U tački 13) reči: „opšti nivo države” zamenjuju se rečima: „sektor države”, a reči: „(javna preduzeća)” brišu se.

Posle tačke 23) dodaje se tačka 23a), koja glasi:

„23a) Dug sektora države obuhvata direktni dug sektora države i izdate garancije sektora države (indirektni dug), prema domaćim i stranim poveriocima;”.

U tački 28) na oba mesta reči: „opšte države” zamenjuju se rečima: „sektora države”.

Član 2.

U članu 4. stav 2. reči: „relevantne i pouzdane” zamenjuju se rečima: „relevantne, pouzdane, transparentne i javno dostupne”.

U stavu 4. posle reči: „tačnosti” dodaju se zapeta i reči: „transparentnosti, javne dostupnosti”.

Član 3.

U članu 8. posle stava 1. dodaje se novi stav 2, koji glasi:

„U okviru spiska iz stava 1. ovog člana evidentiraju se svi entiteti koji pripadaju sektoru države.”.

Dosadašnji st. 2. i 3. postaju st. 3. i 4.

U dosadašnjem stavu 4, koji postaje stav 5, reči: „sektoru opšteg nivoa države” zamenjuju se rečima: „sektoru države”.

U dosadašnjem stavu 5, koji postaje stav 6, reči: „iz stava 4. ovog člana” zamenjuju se rečima: „iz stava 5. ovog člana”.

U dosadašnjem stavu 6, koji postaje stav 7, reč: „opštem” briše se.

Član 4.

U članu 27g stav 1. briše se.

Dosadašnji stav 2, koji postaje stav 1, menja se i glasi:

„Nacrt Fiskalne strategije priprema ministar i podnosi Fiskalnom savetu radi davanja mišljenja.”.

Dosadašnji st. 3 - 8. postaju st. 2 - 7.

Član 5.

U članu 27d stav 1. tačka 4) reči: „opšteg nivoa države” zamenjuju se rečima: „sektora države”.

U tački 5) reči: „po korisnicima budžetskih sredstava” brišu se.

U stavu 2. reči: „i namenskih” brišu se.

Član 6.

Član 27e menja se i glasi:

„Član 27e

Fiskalna pravila odnose se na sektor države i ona mogu biti opšta i posebna.

Opštim fiskalnim pravilima određuje se ciljani srednjoročni fiskalni deficit, kao i maksimalni odnos duga prema BDP sa ciljem da se obezbedi dugoročna održivost fiskalne politike u Republici Srbiji.

Posebnim fiskalnim pravilima utvrđuju se ograničenja rashoda za penzije i plate, odnosno zarade u sektoru države.

Opšta fiskalna pravila su:

1) dug sektora države, uključujući obaveze po osnovu restitucije, neće biti veći od 60% BDP;

2) ciljani srednjoročni fiskalni deficit je 0,5% BDP.

Ukoliko je dug sektora države iznad 60% BDP, fiskalna pozicija sektora države mora biti uravnotežena, tako da fiskalni deficit iznosi najviše 0% BDP.

Ukoliko je dug sektora države između 55% i 60% BDP fiskalni deficit iznosi najviše 0,5% BDP.

Ukoliko je dug sektora države između 45% i 55% BDP fiskalni deficit iznosi najviše 1,5% BDP.

Ukoliko je dug sektora države ispod 45% BDP, fiskalni deficit neće preći iznos od 3% BDP.

Ukoliko dođe do prekoračenja fiskalnog deficita utvrđenog opštim fiskalnim pravilom propisanim ovim zakonom, Vlada na predlog Ministarstva donosi odluku o programu mera za prilagođavanje prekomernog fiskalnog deficita u srednjem roku, koju po pribavljenom obrazloženom mišljenju Fiskalnog saveta dostavlja Narodnoj skupštini radi informisanja.

Ukoliko dug sektora države pređe ili se predviđa da će preći 55% BDP Vlada je dužna da Narodnoj skupštini, zajedno sa budžetom za narednu godinu u Fiskalnoj strategiji, kao i u revidiranoj Fiskalnoj strategiji podnese i program za smanjenje duga sektora države u odnosu na BDP, a za svaku narednu godinu u kojoj taj dug ostaje iznad 55% BDP i izveštaj o sprovođenju programa za smanjenje duga i ažurirani program.

Ukoliko dug sektora države pređe ili se predviđa da će preći 60% BDP, program za smanjenje duga usvaja Narodna skupština najmanje jedanput godišnje, u postupku pripreme i donošenja budžeta za narednu fiskalnu godinu.

Do usvajanja programa iz stava 11. ovog člana, ministar je ovlašćen da smanji rashode, tako da dug sektora države zadrži ispod 60% BDP, vodeći računa o ekonomskoj situaciji i drugim okolnostima.

Fiskalni savet podnosi Narodnoj skupštini obrazloženo mišljenje o Vladinom programu za smanjenje duga sektora države, a predstavnik Fiskalnog saveta obrazlaže mišljenje u Narodnoj skupštini.

Ukoliko je fiskalni deficit utvrđen opštim fiskalnim pravilom propisanim ovim zakonom u proteklom periodu (ex post) prekoračen za manje od 0,5% BDP, a dug sektora države u odnosu na BDP veći od planiranog u poslednjoj Fiskalnoj strategiji, ministar će obrazložiti razloge za prekoračenje, kao i mere preduzete kako bi se izbeglo ponovno prekoračenje i kako bi se dostigao prethodno planiran nivo duga u što kraćem roku.

Ukoliko je fiskalni deficit utvrđen opštim fiskalnim pravilom propisanim ovim zakonom u proteklom periodu (ex post) prekoračen za više od 0,5% BDP, Vlada u Fiskalnoj strategiji revidira putanju deficita i utvrđuje mere kako bi se u srednjem roku prekomerni fiskalni deficit prilagodio na nivo propisan fiskalnim pravilima.

Posebna fiskalna pravila obezbeđuju postizanje ciljanog fiskalnog deficita i duga sektora države u odnosu na BDP kroz ograničenje javnih rashoda.

Cilj posebnih fiskalnih pravila je i promena strukture javne potrošnje u pravcu smanjenja tekućih rashoda i povećanja javnih investicija.

Principi odgovornog fiskalnog upravljanja nalažu utvrđivanje rashoda za zaposlene u sektoru države na održivom nivou, tako da će se težiti tome da učešće rashoda za zaposlene sektora države u BDP bude do 10%.

Povećanje plata, odnosno zarada može se vršiti samo u godini u kojoj se na osnovu odgovarajućih planskih dokumenata nadležnih organa očekuje, odnosno procenjuje da će učešće rashoda za zaposlene sektora države u BDP da bude do 10%, ali tako da očekivano učešće rashoda za zaposlene sektora države u BDP, nakon usklađivanja, ne bude iznad navedenog procenata.

Procenat povećanja plata, odnosno mase sredstava za plate, odnosno zarade predviđen za narednu budžetsku godinu utvrđuje se zakonom o budžetu Republike Srbije za tu godinu i primenjuje se na sve entitete koji pripadaju sektoru države.

Procenat iz stava 18. ovog člana može se korigovati naviše u slučaju povećanja obuhvata sektora države, odnosno uključivanjem entiteta u sektor države, odnosno naniže u slučaju isključivanja entiteta iz sektora države.

Ministar će u Fiskalnoj strategiji objaviti učešće rashoda za zaposlene u sektoru države u BDP sa obrazloženjem za reviziju, kad god se promeni obuhvat sektora države.

Ukoliko su ukupni rashodi za penzije i novčani iznos kao uvećanje za penziju manji od 10% BDP, penzija će se uskladiti prema promeni prosečne zarade bez poreza i doprinosa, na način definisan zakonom kojim se uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje.

Ukoliko su ukupni rashodi za penzije i novčani iznos kao uvećanje za penziju 10% ili veći od 10%, a manji od 10,5% BDP penzija će se uskladiti sa zbirom polovine procenta promene prosečne zarade bez poreza i doprinosa i polovine procenta promene potrošačkih cena, na način definisan zakonom kojim se uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje.

Ukoliko su ukupni rashodi za penzije i novčani iznos kao uvećanje za penziju jednaki ili veći od 10,5% BDP penzija će se uskladiti prema promeni potrošačkih cena, na način definisan zakonom kojim se uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje.

Primena posebnih fiskalnih pravila ne može da ugrozi opšta fiskalna pravila utvrđena u skladu sa ovim zakonom.”.

Član 7.

U članu 27ž stav 2. reči: „opšte države” zamenjuju se rečima: „sektora države”.

U stavu 5. reč: „prekoračenjem” zamenjuje se rečju: „prekoračenje”, a reči: „do 1. maja” zamenjuju se rečima: „do 1. septembra”.

Posle stava 5. dodaje se novi stav 6, koji glasi:

„Izuzetno od st. 4. i 5. ovog člana, zahtev za prekoračenje može se podneti nakon 1. septembra tekuće godine, a najkasnije do 31. januara naredne godine, ukoliko je prekoračenje fiskalnog deficita rezultat primljenih transfernih sredstava od drugog nivoa vlasti nakon isteka roka iz stava 5. ovog člana.”.

U dosadašnjem stavu 6, koji postaje stav 7, reč: „prekoračenja” zamenjuje se rečju: „prekoračenje”.

Dosadašnji stav 7, koji postaje stav 8, menja se i glasi:

„Ministarstvo je dužno da najkasnije do 30. septembra lokalnoj vlasti odgovori na zahtev uz odgovarajuće obrazloženje, a u slučaju iz stava 6. ovog člana do 1. marta.”.

Dosadašnji st. 8. i 9. postaju st. 9. i 10.

Član 8.

U članu 27z stav 1. posle reči: „nacionalne bezbednosti i” dodaje se reč: „značajan”.

U stavu 2. u uvodnoj rečenici posle reči: „Narodnoj skupštini” dodaju se reči: „radi informisanja”.

U tački 3) tačka na kraju zamenjuje se tačkom i zapetom.

Dodaje se tačka 4), koja glasi:

„4) pregled koji iskazuje srednjoročne fiskalne planove i jasno ukazuje na nivo fiskalnog deficita i duga budžeta Republike Srbije, kao i sektora države.”.

Stav 3. menja se i glasi:

„Vlada dostavlja Narodnoj skupštini izveštaj iz stava 2. ovog člana, uz pribavljeno mišljenje Fiskalnog saveta, u roku od 30 dana od usvajanja odluke iz stava 1. ovog člana ili u sledećoj godišnjoj Fiskalnoj strategiji ili revidiranoj Fiskalnoj strategiji, u zavisnosti od toga koji slučaj pre nastupi.”.

Dodaju se st. 4. i 5, koji glase:

„Vlada će u Fiskalnoj strategiji, odnosno u revidiranoj Fiskalnoj strategiji izvestiti Narodnu skupštinu o uticaju odstupanja od primene fiskalnih pravila i sprovođenju mera koje je preduzela radi ponovnog poštovanja fiskalnih pravila.

Revidirani plan mera odobrava se najmanje jedanput godišnje sve dok se ne počnu primenjivati opšta fiskalna pravila o fiskalnom deficitu i dugu sektora države.”.

Član 9.

U članu 30. stav 3. na oba mesta reči: „opšte države” zamenjuju se rečima: „sektora države”.

Član 10.

Član 31. menja se i glasi:

„Član 31.

Postupak pripreme i donošenja budžeta i finansijskih planova organizacija za obavezno socijalno osiguranje izvršava se prema budžetskom kalendaru, i to:

1) Kalendar za nivo Republike Srbije:

- (1) 15. februar - ministar daje instrukciju za predlaganje prioriternih oblasti finansiranja za budžetske korisnike koje uključuju i srednjoročne prioritete javnih investicija;
- (2) 15. mart - direktni korisnici sredstava budžeta Republike Srbije na osnovu instrukcije iz podtačke (1) ove tačke dostavljaju Ministarstvu predloge za utvrđivanje prioriternih oblasti finansiranja za budžetsku i naredne dve fiskalne godine, kao i godišnji izveštaj o učinku programa za prethodnu godinu;
- (3) 15. maj - ministar priprema nacrt Fiskalne strategije koja sadrži ekonomsku i fiskalnu politiku Vlade sa projekcijama za budžetsku i naredne dve fiskalne godine i konkretne odluke o prioriternim oblastima finansiranja, koje obuhvataju i srednjoročne prioritete javnih investicija;
- (4) 20. maj - ministar dostavlja nacrt Fiskalne strategije Fiskalnom savetu;
- (5) 1. jun - Fiskalni savet daje mišljenje o nacrtu Fiskalne strategije;
- (6) 5. jun - ministar dostavlja Vladi predlog Fiskalne strategije na usvajanje;
- (7) 15. jun - Vlada usvaja Fiskalnu strategiju i dostavlja je odboru Narodne skupštine nadležnom za finansije, republički budžet i kontrolu trošenja javnih sredstava na razmatranje, kao i lokalnoj vlasti;
- (8) 30. jun - odbor Narodne skupštine nadležan za finansije, republički budžet i kontrolu trošenja javnih sredstava dostavlja Vladi komentare i preporuke u vezi sa Fiskalnom strategijom;
- (9) 5. jul - ministar dostavlja uputstvo za pripremu nacrta budžeta Republike Srbije;
- (10) 5. jul - ministar dostavlja uputstvo za pripremu odluke o budžetu lokalnoj vlasti, kao i Fiskalnu strategiju organizacijama za obavezno socijalno osiguranje;
- (11) 15. septembar - direktni korisnici sredstava budžeta Republike Srbije i organizacije za obavezno socijalno osiguranje dostavljaju predlog srednjoročnog i finansijskog plana Ministarstvu, koji sadrži izveštaj o učinku programa za prvih šest meseci tekuće godine;
- (12) 15. oktobar Vlada, na predlog ministra, usvaja revidiranu Fiskalnu strategiju, sa informacijama o finansijskim i drugim efektima novih politika, uzimajući u obzir posle 15. maja ažurirani makroekonomski okvir;
- (13) 20. oktobar - Vlada dostavlja odboru Narodne skupštine nadležnom za finansije, republički budžet i kontrolu trošenja javnih sredstava revidiranu Fiskalnu strategiju;

- (14) 1. novembar - ministar dostavlja Vladi nacrt zakona o budžetu Republike Srbije, nacрте odluka o davanju saglasnosti na finansijske planove organizacija za obavezno socijalno osiguranje sa finansijskim planovima organizacija za obavezno socijalno osiguranje;
- (15) 15. novembar - Vlada usvaja predlog zakona o budžetu Republike Srbije i dostavlja ga Narodnoj skupštini, zajedno sa predlozima odluka o davanju saglasnosti na finansijske planove organizacija za obavezno socijalno osiguranje i finansijskim planovima organizacija za obavezno socijalno osiguranje;
- (16) 20. decembar - Narodna skupština donosi zakon o budžetu Republike Srbije i odluke o davanju saglasnosti na finansijske planove organizacija za obavezno socijalno osiguranje;
- 2) Kalendar budžeta lokalne vlasti:
- (1) 1. avgust - lokalni organ uprave nadležan za finansije dostavlja uputstvo za pripremu nacrta budžeta lokalne vlasti;
- (2) 15. septembar - direktni korisnici sredstava budžeta lokalne vlasti dostavljaju predlog finansijskog plana lokalnom organu uprave nadležnom za finansije za budžetsku i naredne dve fiskalne godine, koji sadrži izveštaj o učinku programa za prvih šest meseci tekuće godine;
- (3) 1. novembar - lokalni organ uprave nadležan za finansije dostavlja nacrt odluke o budžetu nadležnom izvršnom organu lokalne vlasti;
- (4) 15. novembar - nadležni izvršni organ lokalne vlasti dostavlja predlog odluke o budžetu skupštini lokalne vlasti;
- (5) 20. decembar - skupština lokalne vlasti donosi odluku o budžetu lokalne vlasti;
- (6) 25. decembar - lokalni organ uprave nadležan za finansije dostavlja ministru odluku o budžetu lokalne vlasti.

Rokovi iz stava 1. ovog člana predstavljaju krajnje rokove u budžetskom kalendaru.”.

Član 11.

U članu 45. stav 3. posle reči: „Ministarstva” dodaju se reči: „u roku od 15 dana od dana usvajanja”.

U stavu 4. posle reči: „nadležnog organa lokalne vlasti” dodaju se reči: „u roku od 15 dana od dana usvajanja”.

Stav 5. menja se i glasi:

„Odredbe st. 3. i 4. ovog člana odnose se i na Fiskalnu strategiju, odnosno revidiranu Fiskalnu strategiju, rebalans budžeta, zakon o završnom računu budžeta Republike Srbije, odnosno odluku o završnom računu budžeta lokalne vlasti, kao i na konsolidovani izveštaj Republike Srbije.”.

Član 12.

U nazivu člana 75a i u članu 75a stav 1. reči: „za primenu” zamenjuju se rečima: „za praćenje primene”.

Član 13.

U članu 76. stav 1. menja se i glasi:

„Ministar, odnosno lokalni organ uprave nadležan za finansije obavezan je da redovno prati izvršenje budžeta i najmanje dva puta godišnje priprema izveštaje o izvršenju budžeta u skladu sa budžetskom klasifikacijom, koje dostavlja Vladi, odnosno nadležnom izvršnom organu lokalne vlasti radi informisanja, a obavezno u roku od 15 dana po isteku šestomesečnog, odnosno devetomesečnog perioda.”.

Stav 2. menja se i glasi:

„Nadležni ministri obavezni su da redovno prate izvršenje finansijskih planova organizacija za obavezno socijalno osiguranje i najmanje dva puta godišnje pripremaju izveštaje o izvršenju finansijskih planova u skladu sa budžetskom klasifikacijom, koje dostavljaju Vladi i ministru radi informisanja, a obavezno u roku od 15 dana po isteku šestomesečnog, odnosno devetomesečnog perioda.”.

Dodaje se stav 5, koji glasi:

„Izveštaji iz st. 1. i 2. ovog člana objavljuju se na internet stranici Ministarstva, odnosno nadležnog ministarstva, odnosno nadležnog organa lokalne vlasti, najkasnije 15 dana od dana podnošenja izveštaja.”.

Član 14.

U članu 92ž stav 1. tačka 3) reči: „opšteg nivoa države” zamenjuju se rečima: „sektora države”.

Član 15.

U članu 93. tačka 14) u uvodnoj rečenici posle reči: „korisnika budžetskih sredstava i korisnika sredstava” dodaje se reč: „organizacija”.

Član 16.

U članu 103b na svim mestima reči: „člana 27e st. 34, 35, 36. i 37. i” brišu se.

Član 17.

U članu 21. Zakona o izmenama i dopunama Zakona o budžetskom sistemu („Službeni glasnik RS”, br. 95/18, 72/19, 149/20 i 118/21), reči: „za 2023. godinu” zamenjuju se rečima: „za 2024. godinu”.

Član 18.

Odredbe člana 6. ovog zakona primenjivaće se od donošenja zakona o budžetu Republike Srbije za 2025. godinu, izuzev stava 20. novoizmenjenog člana 27e, koji će se primenjivati od donošenja zakona o budžetu Republike Srbije za 2023. godinu za sve korisnike budžetskih sredstava i korisnike sredstava organizacija za obavezno socijalno osiguranje, a postupnim uvođenjem entiteta koji pripadaju sektoru države iz člana 19. tač. 3) i 4) ovog zakona, prema dinamici iz člana 19. ovog zakona, kao i st. 23 - 25. novoizmenjenog člana 27e, koji će se primenjivati od donošenja finansijskog plana Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje za 2023. godinu.

Do početka primene fiskalnih pravila iz člana 6. ovog zakona primenjivaće se fiskalni ciljevi utvrđeni u Fiskalnoj strategiji.

Član 19.

Celovit obuhvat sektora države iz člana 6. ovog zakona, usklađen sa međunarodnim standardima, postići će se postepenim uključivanjem entiteta, prema sledećoj dinamici:

1) indirektni korisnici sredstava budžeta Republike Srbije, koji nisu uključeni u sistem izvršenja budžeta Republike Srbije:

- ustanove učeničkog i studentskog standarda od 1. januara 2023. godine;

- ustanove srednjeg obrazovanja i ustanove u oblasti naučno istraživačke delatnosti od 1. januara 2024. godine;

- ustanove osnovnog, višeg i visokog obrazovanja od 1. januara 2025. godine;

2) korisnici sredstava Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje od 1. januara 2023. godine;

3) javne agencije od 1. januara 2024. godine;

4) javna preduzeća i drugi organizacioni oblici koji su statistički određeni da pripadaju sektoru države od 1. januara 2025. godine.

Član 20.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.